

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ เดอะรอยัล ปรีนเซส คอนโดมิเนียม หัวหิน
๒๖-๒๘ กันยายน ๒๕๖๐

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ เดอะรอยัล ปรีนเซส คอนโดมิเนียม หัวหิน ๒๖-๒๘ กันยายน ๒๕๖๐

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๒๖-๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๐ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ได้รับเชิญจากคุณกุสุมา โกมลภิติ (พี่จู่) และครอบครัวชัยศรีโสภณกิจ เพื่อไปพักผ่อนเป็นการส่วนตัว ที่ เดอะรอยัล ปรีนเซส คอนโดมิเนียม อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการเดินทางมา

พักผ่อนที่นี่ปีละครั้งของท่านอาจารย์ ตามที่พี่จุ (คุณกุสุมา) และครอบครัว มีกุศลศรัทธากราบเรียนเชิญล่วงหน้าไว้ทุก ๆ ปี

อย่างที่ทราบกันดีว่า ข้อดีของการได้มีโอกาสสนทนารธรรมเป็นการส่วนตัวกับท่านอาจารย์ หรือที่ท่านอาจารย์เรียกว่าเป็น การสนทนากลุ่มย่อย คือเป็นการสนทนาแบบสบาย ๆ ใครที่มีอะไรติดขัด สงสัย ไม่เข้าใจก็สามารถนำมาสนทนา กราบเรียนถามท่านอาจารย์เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องได้ เพราะถ้าเพียงฟังแล้วคิดเอง ก็อาจจะผิด ทำให้หลงทางได้

เพราะเหตุนี้ ทำให้ข้อความการสนทนากลุ่มย่อยกับท่านอาจารย์ เป็นประโยชน์อย่างมหาศาลกับทุกท่านที่มีโอกาสได้ฟังหรืออ่านข้อความการสนทนา จากการเห็นประโยชน์และคุณค่าของการสนทนาดังกล่าว ที่สามารถเกื้อกูลต่อความเข้าใจสำหรับทุกท่านที่สนใจในวงกว้างด้วย จึงได้ขออนุญาตท่านเจ้าภาพบันทึกเป็นวิดีโอไว้ด้วยในบางครั้ง บางสถานที่ ในกรณีที่สามารถจะกระทำได้โดยไม่เป็นการลำบากใจแก่ท่านเจ้าภาพโดยปกติจะเป็นเพียงบันทึกเสียงการสนทนาไว้ และนำมาตัดต่อเป็นเอ็มพีสามเผยแพร่ในภายหลัง เพราะเหตุว่าการจะบันทึกวิดีโอดังกล่าว หากต้องใช้บุคลากรและอุปกรณ์ต่าง ๆ มากมาย ก็อาจทำให้ความรู้สึกว่าการพักผ่อนและการสนทนาส่วนตัวแบบสบาย ๆ ตามความประสงค์ของท่านเจ้าภาพสูญเสียไปได้

อนึ่ง ในเช้าวันสุดท้ายในการเดินทางมาพักผ่อนและสนทนารธรรมที่นี่ ข้าพเจ้าได้ทราบจากคำบอกเล่าของคุณแฉ้ว (นภา จันทรางศุ) ว่า ขณะที่คุณแฉ้วเข้าไปกราบท่านอาจารย์เมื่อเดินทางไปถึงคอนโดฯ ท่านอาจารย์กำลังพักผ่อนอยู่หน้าทีวี โดยมีพี่เล็ก (คุณนวลวรรณ แซ่ไค้ว) กำลังนวดเท้าให้ท่านอยู่ ขณะที่ท่านอาจารย์พักผ่อนสบาย ๆ อยู่ นั้น ก็เห็นหลายคนเดินไปเดินมา บางคนก็มองนาฬิกาเหมือนจะดูว่าถึงเวลาสนทนาหรือยัง

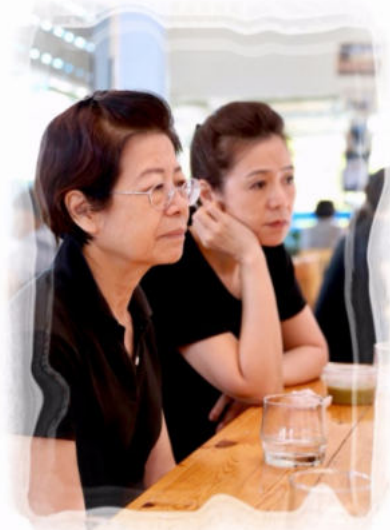

บางคนก็นั่งทำดอกไม้จันทน์อยู่ที่โต๊ะอาหาร ท่านจึงปรารภกับคุณแฉั่วแบบยิ้ม ๆ ปนหัวเราะในทำนองว่า ไม่เห็นจะต้องรอเวลาเลย ใครอยากจะสนทนาก็มานั่งสนทนากันตอนนี้เลย มาพักผ่อนไม่ใช่หรือ? ใครอยากจะสนทนาก็เข้ามาเลย (ทำไมจะต้องไปนั่งเป็นแบบแผนอย่างนั้น มีกำหนดเวลาอย่างนั้นด้วย อันนี้ข้าพเจ้าพูดเอง ฮ่า ๆ) นี่เป็นสิ่งที่ควรจะได้พิจารณาอย่างยิ่ง ซึ่งก็ทำให้นึกถึงการมาที่นี้ในคราวก่อน ที่พี่แดง (พลอากาศตรีหญิงกาญจนา เชื้อทอง) เล่าว่า ในตอนเช้า

ก่อนจะเดินทางกลับ ขณะที่ท่านนั่งแช่เท้าในน้ำอุ่นเพื่อผ่อนคลายกล้ามเนื้อ ทุกคนก็ไปล้อมวง นั่งสนทนาธรรมรอบ ๆ ตัวท่าน เป็นการสนทนาแบบสบาย ๆ ในขณะของการพักผ่อนจริง ๆ ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ น่าชื่นใจอย่างยิ่ง

www.dhammadhome.com

www.dhammadhome.com

กราบขอบพระคุณและอนุโมทนาพื้จุ คุณหญิง และครอบครัวชัยศรีโสภณกิจ (ครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกทั้งคุณพ่อคุณแม่ พี่น้องในครอบครัว พี่พระธรรมจากท่านอาจารย์มากที่สุดครอบครัวหนึ่ง) สำหรับโอกาสของการได้ฟังสิ่งที่มีค่ายิ่งในชีวิตในครั้งนี้อย่างพร้อมทั้งอาหารอร่อย ๆ ที่จัดเตรียมไว้ ขอบพระคุณและอนุโมทนาคุณตุ๋ (ขจีรัตน์ แก้วทานัง) สำหรับแกงส้มไหลบัวใส่ปลาอังเกยที่หอมมัน สมเป็นปลาที่หาทานได้ยาก ปลาเค็มทอด เกี้ยวปลาและขนมหวานรสเลิศ ขอบพระคุณและอนุโมทนาคุณแอ้ว (นภา จันทรางศุ) และคุณแม่ สำหรับแกงคั่วสัปปะรดใส่กุ้งรสนุ่มนวลไม่หวานมากที่ตั้งใจทำให้คุณป้าจี๊ดได้รับประทานโดยเฉพาะ (และเป็นลาภปากของพวกเราด้วย เพราะคุณยายทำมาหม้อเบ้อเริ่ม) และยามะเชื่อม่วงกึ่งสดใส่มะม่วงหิมพานต์แสนอร่อย พร้อมทั้งอาหารมื้อกลางวันทีครัวเซฟซา ที่อิมจนพุงกางก่อนกลับ ขออนุโมทนาสหายธรรมทุกท่านที่ร่วมกันเจริญกุศลในครั้งนี้อย่างพร้อมทั้งพื้เบญจมาศ (เบญจมาศ สุขสำราญ) สำหรับมะม่วงน้ำปลาหวานใส่ปลาอย่างสูตรเด็ดที่ยั่วน้ำลายทุกคนได้ดีเยี่ยม อนุโมทนาพื้เรวัตติ คำอำนวย ที่เดินทางมาหัวหินแต่เช้ามืดเพื่อมาขับรถพาท่านอาจารย์กลับกรุงเทพมหานคร

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำผลการสนทนาบางตอนของวันแรก มาบันทึกไว้เพื่อให้ทุกท่านที่สนใจได้พิจารณา เมื่อเช้านี้ตื่นขึ้นมา ได้เปิดฟังวิทยุออนไลน์ของเว็บไซต์บ้านธัมมะ ก็พอดีกับที่เว็บไซต์ได้นำการสนทนาที่รอยัล ปรีนเซส ในครั้งนี้มาออกอากาศให้ได้ฟังซ้ำอีก ขอบพระคุณและอนุโมทนาด้วยนะครับ

ท่านอาจารย์ :

โกลະเยอะ แต่ปัญญจะต้องรู้จัก ตามความเป็นจริงด้วย!! ตามปกติด้วย!! นี่คือปัญญาจริง ๆ ที่สามารถจะ "ละความเป็นตัวตน" ได้!! เพราะเหตุว่า ทั้งหมดตั้งแต่ลืมตาจนหลับตาทุกชาติไป ก็มีแต่ความติดข้องและความไม่รู้ เพราะฉะนั้น จะละความเป็นตัวตนได้จริง ๆ ไม่ใช่เราจะไปทำอะไรได้เลยทั้งสิ้น!! นอกจาก "ความเข้าใจ" แล้วก็ "ความเป็นปกติ" ด้วย!!

เดี๋ยวนี้เอง!! ถ้าสามารถที่จะมีปัจจัยที่จะให้ปัญญาเข้าถึงลักษณะที่กำลังเป็นธรรมะ ก็จะมี...เราไม่ได้ทำ!!! เกิดแล้ว!! แต่ตอนนั้น พอเห็นมะม่วง ก็รู้สึกว่ามีอะไรใหม่? แต่พร้อมที่จะรับประทาน ก็เป็นเรา เราไปหมดเลย ไม่มีถอยกลับมาที่ "ลักษณะของสภาพธรรมะที่กำลังเป็น"

เพราะฉะนั้น ก็ต้องเข้าใจให้ถูกต้อง "สัมมาทิฐิ" สำคัญที่สุด!!!
ทุกชาติ มันคง!! ตั้งแต่เริ่มต้นว่า เป็นสิ่งที่ยาก ละเอียด ลึกซึ้ง
เพราะเหตุว่า ต้องเป็นความเข้าใจ สิ่งที่มี เดียวนี้!! ตามปกติเลย ที่
ผ่านไปแล้วไม่ต้องคำนึงถึง!! นี่คือ...ละ...วาง...แต่ใจที่ผูกพันไว้
เดี๋ยวก็คิดถึงแล้ว ใช่มั้ย? ตอนนั้นเป็นอย่างนี้ เมื่อกี้เป็นอย่างนั้น
แต่ว่า ตามความเป็นจริงก็คือว่า จนกว่าปัญญาจะทำหน้าที่ของ
ปัญญา...แต่ละขั้น...ตามลำดับ...

เพราะฉะนั้น ละวางนี้ ละวาง ตั้งแต่ "ขึ้นฟัง" ฟังเพื่ออะไร? เพื่อ
เข้าใจสิ่งที่กำลังมี เท่านั้นเอง!! ไม่ต้องไปถึงไหนเลย!!! ถ้าไปเพื่อเรา
จะได้รู้ เราจะเข้าใจ ก็ผิดทันที!!

พิกฤษณา :

เมื่อเช้านี้ได้ฟังคำว่า "มกน้อย" ที่ท่านอาจารย์บอกว่า มกน้อยนี้ต้องมีปัญญาถึงขั้นพระอรหันต์หรือคะ?

ท่านอาจารย์ :

นี่คะ เราก็ไปมุ่งหน้าที่จะไปคิดอะไรก็ไม่รู้!! (หัวเราะ) แม้แต่คำว่า "มกน้อย" หมายความว่าอะไร? โลภะมีเยอะ หมดได้ไหม?

เพราะฉะนั้น แค่ "มักน้อย" นี้เราก็ต้องรู้แล้ว ต้องเป็นปกติในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องไปคิดถึงพระอรหันต์หรืออะไร เพราะความจริงก็คือว่า คำนี้หมายถึงกถาวัตถุ ๑๐ เริ่มตั้งแต่ ไม่มีโลภะ ซึ่งมันเป็นไปไม่ได้!! เพราะฉะนั้น คำพูดที่จะไม่ให้มีโลภะ แล้วเราก็ไปคิดว่าต้องเป็นพระอรหันต์ ถึงจะดับหมด แต่ความจริงพระอรหันต์ไม่มีโลภะ แต่คำพูดนี้ นำไปสู่การที่จะไม่มีโลภะ

...เราก็รู้ว่าเรามีโลภะ ใช่ไหม? ตามปกติด้วย!! ไม่เกิดไม่เห็น ไม่โผล่ขึ้นมาไม่รู้ ว่าโลภะของแต่ละคน ไปในทางไหน มากน้อยแค่ไหน ด้วย!! ทางตา หรือทางหู หรือทางจมูก หรือทางลิ้น (หัวเราะ) ใช่ไหม? หรือทางกาย หรือทางใจ หมดเลยทุกทาง!!

เพราะฉะนั้น ปัญญา คือ เข้าใจถูกต้องตามความเป็นจริง ฟังธรรมะ ไม่ใช่เราไปคิดมากเกินไป!! แต่ให้เข้าใจจริง ๆ ว่า ผู้ที่ไม่มีโลภะ คือพระอรหันต์ แต่ว่า...กว่าจะ...ไม่มีโลภะ...ต้องค่อย ๆ ...มักน้อย... หรือจะใช้คำว่า...มีความยินดีในสิ่งที่มี...เป็นต้น...ก็ค่อย ๆ ไปตามลำดับ...ไม่ใช่เราจะมาท่องจำว่า (กถาวัตถุ) สิบ อะไรบ้าง? แล้ว

เดี๋ยวนี้!! คืออะไร? ไปนั่งทบทวนค้นหา มันก็เสียเวลา!! แต่เวลาที่
เราเข้าใจว่า ทั้งหมดนี้ เป็นธรรมะ!! สำคัญที่สุดคือ ยากแสนยาก
เห็นก็เป็นธรรมะ แล้วก็เกิดด้วย แล้วก็ดับด้วย คิดเดี๋ยวนี้ก็เป็น
ธรรมะ เกิดด้วย ดับด้วย ไม่ปรากฏเลยสักอย่าง!! แต่ฟังธรรมะเพื่อ
เข้าใจว่า ไม่ใช่เรา!!!

เพราะฉะนั้น ฟังแล้วก็ "เข้าใจขึ้น" ทีละเล็กทีละน้อย ทีละเล็กทีละ
น้อย ปัญญาเขาก็ทำหน้าที่ตามลำดับ...

พิกฤษณา :

ท่านอาจารย์ :

อย่างสันโดษ ที่ว่ายินดีที่มี พอใจตามได้ คืออบรมจากตรงนี้ก่อน
ให้มีความเข้าใจว่า โลภะนี้มากแค่ไหน? และจะหมดทีเดี๋ยวนี้ได้
ไหม? ถ้าไม่ได้ ก็ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น ว่าโลภะของเราระดับไหน? หรือ
ว่าสิ่งนี้ที่เรามี เราอยากได้ของคนอื่น มีไหม? อย่างนี้ แต่ละเล็กแต่
ละน้อย ทุกอย่างในชีวิตประจำวัน ไม่ต้องไปติดคำว่า สันโดษ
แปลว่าอะไร? สันตุฎฐิ อะไรต่ออะไรอยู่ตรงไหน แต่ทั้งหมดคือ ให้
เข้าใจว่าโลภะ และกำลังมีด้วย แล้วอยู่ที่ไหน? มากน้อยแค่ไหน?
ไม่อย่างนั้นเราเอามาทีละคำแล้ว ใช่ไหม? ทีละคำก็ ไม่ได้เข้าใจ "สิ่ง
ที่กำลังมี"

โลภะเดี๋ยวนี้แค่ไหน? เห็นไหม? เดี่ยวนี้...แค่ไหน?...จะไปเอาคำไหน
มาใส่ดี? ในพระไตรปิฎกที่เราผ่านมาก็คำ ก็คำ มาเลือกกันดู จะเอา
คำไหน ไม่ต้องเลย!! สภาพธรรมะกำลังมีเดี๋ยวนี้แหละ!! "เห็น" ก็
ติดข้อง แล้วไม่รู้!!

...เพราะฉะนั้น ก็ฟังธรรมะว่าเป็นเรื่องละเอียด เป็นเรื่องที่สะสมมา
ที่จะมีการเห็นประโยชน์ แล้วก็ มีบุญแค่ไหนที่มีโอกาสได้ฟังคำที่ทำให้
ให้ค่อย ๆ ละคลายความต้องการ ไม่ใช่ทำให้ ฟังแล้วยังอยากได้ ยิ่ง
ชวนขาย ยิ่งทำผิด!!

คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะทวนกระแสของชาวโลก เพราะเขา
คิดว่าต้องทำ!! ต้องชวนขาย!! แต่เขาไม่รู้ว่า อะไรทำ? มิฉฉาทิฏฐิ
ความเข้าใจว่ามีเราใช่ไหม? ที่กำลังทำ!! เพราะฉะนั้น จึงเป็นมิฉฉา
มรรค!! คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคำ เกื้อกูลให้ไตร่ตรอง ให้
คิดว่า ขณะนั้น ผิดหรือถูก?...

...เพราะฉะนั้น ก็ "เป็นปกติ" ทุกอย่าง ฟังเพื่อเข้าใจ "สิ่งที่กำลังมี"
แต่ก็ยาก เพราะเหตุว่า กำลังมีนี้ เหมือนจมอยู่ในมหาสมุทร ไม่โผล่
ขึ้นมาให้เห็นเลย!! เพราะอวิชชาปิดกั้น!! เพราะฉะนั้น เราารู้เลย
"เพราะไม่รู้" จึงไม่สามารถที่จะรู้ว่า "ขณะนี้ไม่ใช่เรา" กำลังเป็น

"เห็น" บ้าง "ได้ยิน" บ้าง พวกนี้ จนกว่าปัญญาเขาจะค่อย ๆ เผย
เป็น "ตัวปัญญา" เอง ที่ "เริ่มเข้าใจ" ใครก็ทำอะไรไม่ได้!! เพราะ ไม่มีใคร!!! มีแต่ "ความเห็นถูก" ที่ค่อย ๆ สะสม อบรม เก็บ สะสมไป

เพราะฉะนั้น ใจที่มากด้วยกิเลส ที่สกปรก ที่เน่า สารพัดอย่าง ด้วย
กิเลสนานาประการ กว่าที่จะค่อย ๆ รักษา ด้วย "คำของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้า"

คุณปัญญา :

กราบท่านอาจารย์ครับ ศึกษามาก็พอสมควร ถ้าพูดถึงว่า ความ
ต่างระหว่างรูปธรรมกับนามธรรม ก็พูดได้ แต่จริง ๆ ลักษณะของ
รูปธรรมที่ปรากฏ เข้าใจแล้วหรือยัง?

ท่านอาจารย์ :

ถูกต้อง!! แล้วถ้ายังไม่เข้าใจ?

คุณปัญญา :

ถ้ายังไม่เข้าใจ ก็แสดงว่า ขณะนั้นยังไม่มี ความถูกต้อง...

ท่านอาจารย์ :

ฟังต่อไป จนกว่าปัญญา "ละความคิด" ว่า ทำอย่างไร?

คุณปัญญา :

แล้วขณะที่ยังไม่เข้าใจ แต่ว่า...

ท่านอาจารย์ :

ก็ฟังต่อไป จนกว่า จะรู้ว่า ละ...คืออะไร? แม้ใน "ขั้นการฟัง" "ขั้นปฏิเวธ" เดียวนี้เห็น เกิดแล้วดับแล้ว ละ...มีสภาวะธรรมะอื่นปรากฏ จินตได้ ถ้าไม่ละตรงนั้น สภาวะธรรมะที่เกิดต่อก็ไม่รู้!! นั่นคือขณะที่ สภาวะธรรมะปรากฏจริง ๆ ประจักษ์แจ้งจริง ๆ สูงสุดคือว่า ละการยึดถือ "เห็น" ที่กำลังปรากฏ ซึ่งเกิดดับ ขณะนั้น ปัญญาที่ประจักษ์แจ้งก็ละการที่เห็นสภาวะธรรมะที่ปรากฏตามการเกิดดับ เป็นปัญญาแล้วใช่ไหม? ละแล้วสภาวะธรรมะอื่นเขาก็ปรากฏอย่างนั้นได้!! เพราะละตรงนั้น!! เพราะฉะนั้น คำว่า "ละ" นี้ ไม่ได้ละอื่น "ละ" ตรงที่กำลังมีนี้แหละ นี่ขั้นปฏิเวธ!!!

ที่นี้ ขั้นปฏิบัติ ถอยลงมา เดียวนี้ ถ้าสติสัมปชัญญะเกิด รู้ลักษณะที่กำลังปรากฏ ละ...หรือว่า...สงสัย...หรือทำอะไรจะมีมาก ๆ นี่ก็เป็นความต่างกันแล้ว ใช่ไหม? นี่คือขั้น ปฏิบัติ ขั้นปริยัติ ฟังอย่างไร? จึงจะรู้ว่า ไม่ใช่เรา? ไม่ต้องไปทำอะไร!! เพราะฉะนั้น จากอันนี้ไปถึงอันโน้น ไปถึงอันโน้น ไปถึงอันโน้น เป็นเรื่อง "ละ" โดยตลอด!!!

คุณปริญา :

กราบท่านอาจารย์ครับ บางครั้งบางครั้ง ตัวเองเหมือนกับท่องครับ เห็นไม่ใช่เรา ได้ยินไม่ใช่เรา

ท่านอาจารย์ :

ก็เป็นธรรมดา "คิด" ก็เป็นธรรมดาหรือเปล่า? เกิดแล้ว!! ให้ "รู้ตรงที่
เกิดแล้ว" ไม่ใช่ให้ไปสงสัยอะไรทั้งสิ้น!! แต่ "ไม่รู้ตรงเกิดแล้ว" ก็มี
แต่ไปข้างหน้าอยู่เรื่อย!!!

คุณปริญา :

ให้เข้าใจสิ่งที่กำลังมี กำลังเป็น...

ท่านอาจารย์ :

จะเห็นความเป็นอนัตตาว่าเราไม่ได้ทำ!! ไม่มีเรา ไม่มีใครไปทำอะไร
เลย ทั้งสิ้น!! เกิดแล้ว!! ปรากฏด้วย!! ให้รู้ว่าเกิดแล้วด้วย!! แต่ไม่
ประจักษ์การเกิดและการดับ เพราะปัญญาไม่พอ!!!

คุณปริญา :

เพราะฉะนั้น เป็นเรื่อง "ฟัง" อย่างเดียว!!! "สาวก" ติดตามพระผู้มี
พระภาคฯ เวลาที่พระองค์เสด็จจาริกไปที่อื่น "เพื่อฟัง"

ท่านอาจารย์ :

และขณะที่ฟัง มีการพิจารณาไตร่ตรอง

ไม่ใช่เราเลย!! ไม่ต้องมีตัวเราไปซ้อน ที่จะพิจารณา ให้รู้ว่าไม่ใช่เรา
ศึกษามาแล้วไข่มุม ว่าเป็นจิต เป็นเจตสิก เป็นรูป กว่าจะเป็นจิต
เจตสิกรูปคือ ไม่ใช่เรา เพราะฉะนั้น ยากแค่ไหนกว่าจะทั่วทั้งหมด
ไม่เหลือ การที่จะรู้ลักษณะของสภาพธรรมะที่เป็นธาตุรู้ก็เป็นธาตุรู้
หลากหลายมาก ทั้งจิตทั้งเจตสิก สภาพของรูปธรรมแต่ละรูป ก็มี
ปรากฏในชีวิตประจำวัน ที่ไม่ใช่สิ่งหนึ่งสิ่งใด เช่น ดอกกุหลาบ
หรือโต๊ะ หรือคน คิดดู แต่ละทาง ต้องชัดเจน!!! เพราะฉะนั้น ฟัง
แล้วก็ เข้าใจ!!!

คุณฟองจันทร์ :

เมื่อวันก่อนท่านอาจารย์ได้พูดคำว่า "คิดว่าจะละกิเลส ก็เป็นกิเลสแล้ว" แล้วก็มีผู้แสดงความคิดเห็นมาว่า คิดด้วยกุศลก็ได้ มีฉะนั้นคนที่คิดจะออกจากวัฏฏะ ก็เป็นกิเลสหมด

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น เขาก็คิดไปสิ!! ไม่ใช่เพียงแค่จะบอกว่าเป็นกิเลสหรือเป็นกุศลหรืออกุศล แต่ต้องตรง เพื่อปัญญาของคนนั้นจะได้อะไร? ภาวนาเป็นอะไร? เอาละ เราคิดที่จะละกิเลส กุศลหรือเปล่า?

คุณฟองจันทร์ :

ไม่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

เห็นไหม? อย่างนี้ แล้วจะบอกว่าเป็นกุศลหรือ? เพราะฉะนั้น การที่คิดนี้มันง่าย แล้วก็เข้าใจด้วยว่าเป็นกุศลด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้น ก็คิดว่าทั้งวันที่เขาคิด คือกุศลหมด แต่ความจริงต้องละเอียดกว่านั้น

คุณฟองจันทร์ :

นี่คือเป็นผู้ที่เคยฟังท่านอาจารย์มาก่อน

ท่านอาจารย์ :

ทั้งนั้นแหละ ฟังกันมาแล้วทั้งนั้น!! ยี่สิบสามสิบปี ก็มีความคิดหลากหลายต่าง ๆ กัน ทั้งคนฟัง ทั้งคนไม่เคยฟัง ทั้งคนเก่า ทั้งคนใหม่ เป็นเรื่องของการสะสมของกิเลส ซึ่งมันน้อยต่างกัน แล้วแต่ว่าความเข้าใจอันนั้น จะทำให้เข้าใจขึ้นแค่ไหน

คุณฟองจันทร์ :

เพราะฉะนั้น ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงว่า ธรรมะไม่สาธยายกับทุกคนก็จริง ผู้ที่สะสมมาแต่ชาติปางก่อนเท่านั้น ถึงจะเข้าใจ ถึงได้มีความเห็นผิด

ท่านอาจารย์ :

เพียงแค่ "คิด" นี้ แต่ลองแสดงความเข้าใจของเขามากกว่านี้สิ ได้ไหม? ถ้าไม่ได้ก็คือว่า ไซ้ไหม? ที่ว่า จะละกิเลส เป็นกุศลแล้ว แต่ตัว "อยากละ" นะอยู่ไหน? เห็นไหม?

คุณฟองจันทร์ :

ไซ้คะ ตรงนั้นที่เขาไม่เข้าใจ เขาถึงได้คิดว่าเป็นกุศล ก็เป็นกุศลแล้ว แต่ไม่ใช่

ท่านอาจารย์ :

คิดตรงกุศลหรือเปล่า? จะละกิเลส ปัญญามีที่ไหนล่ะ?

คุณนภา :

คิดที่จะละกิเลส เป็นกิเลส เพราะว่าขณะนั้นเป็นเราที่คิด จริง ๆ ขณะทีละ ไม่มีเรา เป็นปัญญาที่กำลังละ แต่ก็ยังไม่รู้

คุณฟองจันทร์ :

เพราะฉะนั้น ใครที่สะสมมาที่จะคิดอย่างนั้น เขาก็คิด

ท่านอาจารย์ :

เราไม่สามารถที่จะรู้ใจของใครได้เลยทั้งสิ้น!! เพราะฉะนั้น เราจะไม่วิพากษ์และไม่วิจารณ์ความคิดของใคร เพราะเกิดแล้วดับแล้ว แต่แต่ละคน สามารถที่จะรู้จักตัวเองได้โดยความเป็นผู้ละเอียด ว่าขณะใดเป็นกุศลหรืออกุศล ซึ่งความจริงรู้ไม่ได้เลย เพราะว่าดับแล้ว!! ต้องปัญญาอีกระดับหนึ่ง แล้วก็ต้องตามลำดับด้วย!! ขณะนั้นถึงจะรู้ว่าลักษณะของธาตุรู้ ไม่ใช่เรา ก่อน จะเป็นกุศลหรืออกุศลก็ต้องเป็นธาตุรู้ ไม่ใช่ไปนั่งเจาะทีละอัน ว่านี่กุศลหรืออกุศล ก็ไม่ใช่ เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ ก็เพื่อเข้าใจ เท่านั้นแหละ!!!

คุณฟองจันทร์ :

เขาก็คิดว่าเขาเข้าใจ

ท่านอาจารย์ :

ก็แล้วแต่ ใครจะคิดอย่างไรก็แล้วแต่ ใครจะพูดอย่างไรก็แล้วแต่!!

คุณอรรณ :

ท่านอาจารย์คะ ถ้าอย่างนี้ ดูเหมือนว่าต้องตั้งต้นว่า เข้าใจสิ่งที่กำลังมี...

ท่านอาจารย์ :

คือจริง ๆ แล้ว เราไม่ต้องไปนั่งเสียเวลากับการว่า มันตั้งต้นอย่างไร? เมื่อไหร่? ใครคิดอย่างไร? เอา "ความเข้าใจ" ว่า ฟังอย่างนี้ เข้าใจแค่ไหน? เท่านั้นแหละ!! เป็นประโยชน์แล้ว ว่าฟังอย่างนี้ เข้าใจแค่ไหน? "เห็น" อย่างนี้ เกิดดับ เข้าใจแค่ไหน? รู้เลย มันไม่ใช่ขณะที่กำลังประจักษ์แจ้ง!! ให้ "รู้ความจริงไว้"

เพราะฉะนั้น จะถึงอันนั้นได้อย่างไร? ถ้าไม่มีปัญญา ทีละเล็กทีละน้อย คือ ละไปเรื่อย ๆ ทีละเล็กทีละน้อย แม้แต่ในขั้นการฟัง หรือในขั้นการคิด!!!

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณกุสุมา โกมลภิติ และครอบครัวชัยศรีโสภณกิจ
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

